

Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach

Ústav telesnej výchovy a športu

DLHODOBÝ ZÁMER
ÚSTAVU TELESNEJ VÝCHOVY A ŠPORTU UPJŠ
V KOŠICIACH
NA ROKY 2018-2022

Košice, 2018

OBSAH

ÚVOD	3
OBLASTI STRATEGICKEJ VÍZIE.....	4
1. Oblasť vzdelávania.....	4
2. Oblasť vedy a výskumu.....	7
3. Oblasť ľudských zdrojov.....	8
4. Oblasť vonkajších vzťahov a marketingu	9
5. Oblasť priestorového a infraštruktúrneho rozvoja	10
6. Oblasť organizácie a manažmentu	11
7. Oblasť financovania pracoviska.....	11
Príloha 1 SWOT analýza Ústavu TV a športu UPJŠ v Košiciach.....	13

ÚVOD

Dlhodobý zámer Ústavu telesnej výchovy a športu Univerzity Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach na roky 2018 – 2022 bol spracovaný kolektívom učiteľov Ústavu telesnej výchovy a športu v súlade s dlhodobým zámerom Univerzity Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach.

Stratégia rozvoja Ústavu telesnej výchovy a športu UPJŠ pozostáva zo stručného hodnotenia aktuálneho stavu v oblasti vzdelávania, vedy a výskumu, priestorového a infraštruktúrneho rozvoja, organizácie a manažmentu, vrátane SWOT analýzy mimo finančného auditu a samotných strategických cieľov rozvoja na obdobie nasledujúcich piatich rokov.

Trend v Európskej únii, susedných štátoch, ale aj v širšom medzinárodnom kontexte je podpora športu pre všetkých, pohybovej prevencie a služieb v oblasti pohybovej rekreácie. Táto oblasť zaznamenáva expandujúci progres v oblasti vzdelávania, služieb i výskumu s cieľom zlepšenia kvality života obyvateľstva. Na Slovensku v porovnaní so susednými krajinami ešte stále nedostatočne reaguje trh služieb, vzdelávania i riadenia komunálnej sféry na túto oblasť a preto podmienky pre realizáciu nie sú na požadovanej úrovni a mnohokrát brzdia jeho rozvoj. Študijný program Šport a rekreácia, ktorý sa realizuje na ÚTVŠ, ako aj novo pripravený študijný program Šport a výživa predstavujú progresívny smer v oblasti vzdelávania odborníkov, pripravených pomáhať zvýšiť kvalitu života všetkých vekových skupín obyvateľstva. Avšak aj z uvedeného celospoločenského nezájmu o vzdelávanie a prevenciu zdravia si budú aj naďalej vyžadovať internú podporu univerzity i jej fakúlt v rámci preklenutia obdobia etablovania pracoviska doma i v kontexte medzinárodnej spolupráce.

Predložené strategické smerovanie pracoviska považujeme za dôležitý systematický proces, ktorý analyzuje aktuálny stav, v ktorom sa pracovisko nachádza, identifikuje vonkajšie a vnútorné trendy a vplyvy, ktoré kreujú pracovisko a ktoré ho budú ovplyvňovať v nasledujúcich rokoch. Súčasne načrtáva smerovanie, ktorým by sa pracovisko malo vyvíjať v najbližšej či neskoršej budúcnosti, aby bolo pracovisko schopné naplňať svoje poslanie.

Mgr. Alena Buková, PhD.
riaditeľka ÚTVŠ UPJŠ

OBLASTI STRATEGICKEJ VÍZIE

1. Oblasť vzdelávania

a) Štúdium v odbore

Ústav telesnej výchovy a športu Univerzity Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach (ďalej ÚTVŠ) poskytuje vysokoškolské vzdelávanie telovýchovného zamerania I. stupňa pre trénerov a animátorov voľného času, ktorí sú schopí organizovať, riadiť a diagnostikovať telovýchovno-sportový proces zameraný na prevenciu smerujúcu k zdravému životnému štýlu a kvalite života a na oblasť pohybovej rekreácie, ktorá je spätá so zmysluplným využívaním voľného času.

Strategický zámer pracoviska v oblasti vysokoškolského vzdelávania kopíruje strategický zámer univerzity: *Poskytovať kvalitné vzdelávanie opierajúce sa o výsledky aktívneho vedeckého výskumu učiteľov. Posilňovať jednotné legislatívne prostredie a trend „otvorenia sa Univerzity dovnútra“ s cieľom zlepšiť uplatnenie absolventov na trhu práce.*

Strategické ciele:

Hlavným strategickým cieľom v danej oblasti je prehĺbovanie profilácie existujúceho i novo pripraveného študijného programu tak, aby zabezpečovali taký kompetenčno-odborný profil absolventa, ktorý nájde uplatnenie na trhu práce doma i v zahraničí.

V danom kontexte je preto dôležité:

- Udržať akreditovaný študijný program Šport a rekreácia aj z pohľadu garančného krytia a uplatniteľnosti v praxi, k čomu je potrebné:
 - neustále inovovať výučbu z pohľadu najnovších trendov vo vzdelávacom procese
 - zvýšiť úroveň praktickej pripravenosti študentov v súlade s požiadavkami praxe
 - zvyšovať kvalitu záverečných prác zapájaním študentov do vedeckého výskumu pracoviska
 - zadávať záverečné práce aj na základe požiadaviek z praxe (vytvárať programy pre firmy, pomáhať pri realizácii štúdií v oblasti športového priemyslu); zvýšiť prepojenosť s reálnym odberateľom výsledkov záverečných prác
 - zapájať študentov do organizovania športových podujatí organizovaných na UPJŠ a tým rozvíjať ich manažérske a komunikačné zručnosti
 - podporovať študentov v zahraničných študijných pobytoch prostredníctvom programu Erasmus.

- Trvale zabezpečovať študentom kvalitné a vedecky podložené vzdelanie s dôrazom na využitie vedeckého potenciálu učiteľov
 - využiť ponuku CCVaPP na skvalitnenie a zefektívnenie metód výučby a implementovať získané poznatky do jednotlivých foriem výučby
 - otvoriť priestor pre dištančné metódy vzdelávania (e-learning)
 - aj pomocou univerzitnej knižnice neustále dopĺňať a aktualizovať knižničný fond v oblasti vied o športe
 - podporovať online vydávanie vysokoškolských učebníc, skrípt a učebných textov a tým skvalitňovať vyučovací proces
 - priebežne inovovať materiálno-technické zabezpečenie vzdelávacieho procesu.
- Dbáť na implementáciu ustanovení vnútorného systému kvality a na pravidelný monitoring procesov
 - prostredníctvom elektronického dotazníka a organizovaním stretnutí vedenia so zástupcami študentov získavať spätnú väzbu o kvalite vzdelávacieho procesu a o možnostiach jeho zlepšenia
 - vytvorenie spätnej väzby o úrovni pripravenosti absolventov a ich uplatnení v praxi.
- Zvýšiť záujem o štúdium na ÚTVŠ UPJŠ u talentovaných študentov stredných škôl a u reprezentantov v rôznych športových disciplínach
 - propagovaním pracoviska vo vedeckovýskumnej oblasti, ale aj pedagogickej a športovej sfére
 - kontinuálnou propagáciou na stredných školách, prioritne na športových gymnáziách zvyšovať informovanosť a záujem maturantov o štúdium na ÚTVŠ.
- Podporiť vzdelávanie zahraničných študentov študujúcich v slovenskom jazyku
 - dynamicky reagovať na záujem predovšetkým študentov z Ukrajiny, vytvoriť im podmienky na štúdium a umožniť plynule prejsť do procesu výučby bez prerušenia štúdia z dôvodu jazykovej bariéry.
- Akreditovať nový ŠP Šport a výživa, ktorý by pripravoval odborníkov pre praktické pôsobenie v oblasti športu a výživy. Absolvent by mal mať uplatnenie vo verejných, samosprávnych, spolkových športových a súkromných športových zariadeniach v oblasti poradenstva športových aktivít, tvorby a realizácie pohybových programov, poradenstva výživy a životného štýlu v zariadeniach spoločného stravovania a v podnikateľskej sfére podnikania, ako aj v oblasti distribúcie a marketingu potravín.

- Priebežne sledovať a analyzovať ŠP v súvislosti s uplatniteľnosťou absolventov a na základe toho zväziť prípravu nových ŠP, resp. zväziť perspektívu „relevantne“ zameraného magisterského štúdia.
- V spolupráci s inými vzdelávacími inštitúciami, športovými zväzmi realizovať krátkodobé projekty ďalšieho vzdelávania so zameraním na: zvyšovanie, resp. obnovu trénerských kvalifikácií.

b) Pohybová aktivita študentov UPJŠ

ÚTVŠ UPJŠ aktuálne ponúka prostredníctvom predmetu Športové aktivity (ŠA) možnosť výberu z 21 druhov športu. Vo väčšine prípadov si študenti vyberajú ŠA ako výberový predmet, v ojedinelom prípade (LF) ako povinný predmet v I., resp. 2.ročníku štúdia a výberový vo vyššom ročníku štúdia. Okrem toho, fakulty umožňujú svojim študentom výber predmetu aj nad rámec kreditovej formy. Sme radi, že študenti túto možnosť využívajú.

O ponúkané športy má na UPJŠ záujem okolo 1.900 študentov ročne, pričom v zimnom semestri je tento záujem o niečo vyšší v porovnaní s letným semestrom (ZS cca 2100 študentov, LS cca 1700 študentov).

Strategické ciele:

- V oblasti podpory PA študentov UPJŠ je našou prioritou neustále zlepšovať ponuku atraktívnejších foriem pohybových aktivít s odrazom na záujem študentov
 - pravidelne (1 x ročne) analyzovať kvalitu edukačného procesu v rámci predmetu Športové aktivity pre študentov UPJŠ s dôrazom na prioritné záujmy študentov
 - vytvoriť možnosti aktívneho trávenia voľného času študentov UPJŠ prostredníctvom športových aktivít počas semestra i mimo neho
 - neustále dopĺňať a inovovať MTZ pre jednotlivé športy a tým zatriktívniť ponuku športových aktivít na UPJŠ
- Zabezpečiť možnosť realizácie mimoškolských športových aktivít študentov v spolupráci so športovými oddielmi TJ Slávia.

2. Oblasť vedy a výskumu

Počas krátkej existencie pracoviska s odborným zameraním nielen v oblasti športového vyžitia študentov UPJŠ, ale ako pracoviska, ktoré má zaujímavý študijný program, sa podarilo úspešne ukončiť grantový projekt VEGA s názvom „Vybrané rizikové faktory obezity a pohybová prevencia“ č.1/1343/12 a pracovisko od roku 2012 začalo pravidelne organizovať vedeckú konferenciu s medzinárodnou účasťou (periodicita každé dva roky). Pri poslednej akreditácii v r. 2012 zamestnanci vykazovali vo vedeckovýskumnej činnosti predovšetkým publikácie skupiny B a C (podľa kategórií publikačnej činnosti podľa AK MŠVVaŠ SR). Aktuálne je kladený dôraz na publikácie vyššej kvality, predovšetkým karentované časopisy, resp. časopisy evidované v databázach WoS a Scopus. Aktuálne pracovisko pracuje na 1 projekte VEGA, 1 projekte KEGA, 1 projekte VVGS a viacerých projektoch v spolupráci s lekárskou fakultou UPJŠ (1x APVV, 1x HBSC, 1x VVGS).

Strategické ciele:

- Využiť príležitosti pre stabilizáciu ľudského potenciálu, schopného dosiahnuť medzinárodnú úroveň kvality výskumu
 - dbať o odborný rast učiteľov ÚTVŠ a vytvárať im podmienky na zvyšovanie kvalifikačnej úrovne
 - rozšírením spolupráce s inými pracoviskami a inštitúciami vytvoriť podmienky na dosahovanie medzinárodne akceptovaných výsledkov výskumu
 - venovať zvýšenú pozornosť kvalite publikačných výstupov zamestnancov
 - pravidelne zlepšovať infraštruktúru pre vedecký výskum prostredníctvom zakúpenia diagnostických prístrojov predovšetkým z grantových schém.
- Snažiť sa o navýšenie objemu finančných prostriedkov na vedeckovýskumnú činnosť získaním domácich, resp. zahraničných grantových schém.
 - aktívnejšie a vo väčšom rozsahu sa zapájať do riešenia vedecko-výskumných úloh týkajúcich sa športových a pohybových aktivít, životného štýlu a jeho vplyvov na zdravie; získavať poznatky o telesnej zdatnosti a pohybovej výkonnosti rôznych skupín populácie (projekty VEGA, KEGA, APVV).
 - dohodnúť so spolupracujúcimi fakultami UPJŠ prerozdelenie finančných prostriedkov aj pre ÚTVŠ.

- Morálne, materiálne ako aj finančne motivovať tvorivých pracovníkov k dosahovaniu väčšieho množstva kvalitnejších výsledkov, t.j. zvyšovať efektivitu a produktivitu výskumu aj racionálnym prerozdeľovaním odborných, pedagogických a vedeckých povinností
 - vytvoriť spoľahlivý a prehľadný nástroj hodnotenia vedeckovýskumnej aktivity zamestnancov.

3. Oblasť ľudských zdrojov

Ústav telesnej výchovy a športu UPJŠ v Košiciach prešiel od svojho vzniku radikálnou zmenou predovšetkým v personálnej oblasti. Kým do r. 2010 pracovisko zabezpečovalo výlučne oblasť športového vyžitia pre všetkých študentov univerzity, od zlúčenia dvoch pracovísk – ÚTVŠ a ÚVR v Rožňave (1.2.2010) sa jeho poslanie výrazne zmenilo. A táto skutočnosť sa odzrkadlila i v personálnej oblasti. Pokiaľ v roku 2010 v kvalifikačnej štruktúre pracoviska prevládala pozícia lektor, aktuálne je na pracovisku väčšina zamestnancov s vedecko-pedagogickým titulom PhD. a s potenciálom zvýšenia kvalifikačného rastu.

Strategické ciele:

- Zvýšiť kvalifikačnú štruktúru pedagogických zamestnancov s cieľom zvýšenia KKŠ (koeficient kvalifikačnej štruktúry) do r. 2021 min. na hodnotu 1,45 (k 31.10.2017 - KKŠ = 1,38)
 - prioritne zvýšiť počet tvorivých zamestnancov s vedecko-pedagogickou hodnosťou doc. o minimálne 3 zamestnancov
 - minimalizovať počet zamestnancov na pracovisku bez PhD.
- Zefektívniť prácu pedagogických zamestnancov na jednotlivých pozíciách a navrhnúť postupy zabraňujúce ich preťažovaniu vo viacerých oblastiach.
- Prioritne prijímať zamestnancov, ktorí ovládajú minimálne jeden svetový jazyk na úrovni umožňujúcej samostatne komunikovať s partnerskými zahraničnými univerzitami.

4. Oblasť vonkajších vzťahov a marketingu

Aktuálne pracovisko veľmi úzko spolupracuje s niekoľkými domácimi a zahraničnými inštitúciami, resp. vysokoškolskými školami. Od začiatku roku 2018 sa ako jediné pracovisko v Európe bude v spolupráci s ACES Europe podieľať na hodnotení a výbere najlepšieho európskeho mesta športu. Výrazná a veľmi aktívna je spolupráca pri realizácii vedeckej konferencie s medzinárodnou účasťou, ktorú pracovisko realizuje každé dva roky, konkrétne s AJD v Czestochowej (PL).

Strategické ciele:

- Zintenzívniť a prehĺbiť spoluprácu s domácimi i zahraničnými inštitúciami na bilaterálnej i multilaterálnej úrovni
 - aktívne udržiavať a rozširovať spoluprácu s domácimi i zahraničnými partnermi predovšetkým v oblasti vedeckovýskumnej spolupráce
 - vytvárať nové možnosti spolupráce predovšetkým so zahraničnými inštitúciami pri tvorbe medzinárodných projektov
 - vyhodnocovať dopad aktuálnych zmlúv, zväziť ich prolongáciu, resp. ukončenie
 - rozšíriť spoluprácu v oblasti pokračovania štúdia absolventov na vyššom stupni štúdia so zahraničnými univerzitami, predovšetkým z ČR a PL
 - zintenzívniť výmenné pobyty a stáže študentov i učiteľov v zahraničí v rámci programu Erasmus+
 - aktualizovať spoluprácu pri organizovaní športových podujatí s inštitúciami v regióne Košíc, ako aj v celonárodnom kontexte.

5. Oblasť priestorového a infraštruktúrneho rozvoja

ÚTVŠ pre potreby výučby v ŠP Šport a rekreácia disponuje prednáškovými a seminárnymi miestnosťami, ktoré aktuálne postačujú, avšak v prípade expanzie pracoviska sa stanú nedostatočnými. Preto ÚTVŠ víta možnosť progresu v objekte vysokoškolských internátov a ÚTVŠ (vybudovanie vedeckovýskumného TIP), od ktorého si pracovisko sľubuje o.i aj kvalitatívne zlepšenie priestorového rozvoja a infraštruktúry.

Priestory, v ktorých prebieha ťažisko kontaktnej výučby pre študijný program Šport a rekreácia sú v priamom susedstve univerzitnej knižnice s dostupnosťou ku všetkým knižným i časopiseckým zdrojom (v printovej i elektronickej podobe), ktoré univerzita zabezpečuje. Zabezpečenie študijnou literatúrou je tak vyhovujúce vo všetkých oblastiach, ktoré tvoria obsah vzdelávania daného študijného programu (predovšetkým zdroje z oblasti vied o zdraví, spoločenských a pedagogicko-psychologických disciplín, ale i z oblasti športovej edukológie, kinantropológie a humanistiky). Výhodou je prelínanie študijného programu s programami, ktoré ponúkajú niektoré fakulty univerzity (lekárska fakulta – anatómia, fyziológia, kineziológia, filozofická fakulta – pedagogika a pedagogika voľného času, psychológia, psychológia zdravia a pod.), čím sa zvyšuje množstvo a výber študijnej literatúry potrebnej pre štúdium.

Strategické ciele:

- V kontexte s možným progresom v objekte je pre pracovisko prioritou:
 - dobudovanie minimálne jednej seminárnej a jednej prednáškovvej miestnosti vrátane moderného vybavenia – interaktívna tabuľa, dataprojektor
 - vybudovanie diagnostického centra v súlade s vedeckovýskumným zameraním zamestnancov ÚTVŠ
 - vybudovanie novej multifunkčnej haly, ktorá by spĺňala normy pre medzinárodné športové podujatia
 - výstavba, resp. prístavba posilňovne, vrátane vzpieračskej časti
 - vybudovanie gymnastickej haly so štandardným materiálnym vybavením.
 - vybudovanie plavárne, ktorá bude slúžiť dominantne študentom a zamestnancom UPJŠ.

6. Oblasť organizácie a manažmentu

Ústav TV a športu má medzi silnými fakultami a pracoviskami z oblasti Vied o športe pomerne náročnú pozíciu. Fakulty a pracoviská telovýchovného zamerania sú na Slovensku dlhodobo etablované, naopak, ÚTVŠ je pracoviskom, ktoré je stále vo fáze kreovania s absolventmi, ktorí si budujú svoju pozíciu na trhu práce. Podobne je to vo vnútri univerzity vo vzťahu k fakultám. Tie majú o.i. jasne zadefinované posty a racionalizované všetky administratívne procesy, ktoré na ÚTVŠ nie sú dostatočne ukotvené.

Strategické ciele:

Racionalizovať všetky riadiace a administratívne procesy tak, aby čo najmenej zaťažovali tvorivých pracovníkov a vytvárali im vhodný priestor na ich odbornú a vedeckovýskumnú prácu.

- Pravidelným monitoringom činností zamestnancov na jednotlivých pozíciách prispieť k ich efektívnej pracovnej náplni.
- Vymenovaním zástupcov riaditeľa pre oblasť vzdelávania a vedy-výskumu zefektívniť riadenie a organizáciu pracoviska.
- Posilniť vedenie pracoviska o pozíciu tajomníka ústavu, ktorý by zabezpečoval rozvoj pracoviska (nájmy, služby), ktoré nemajú vyučovací a vedeckovýskumný charakter a súčasne zabezpečoval prevádzkovú činnosť na pracovisku, ktorú aktuálne manažuje vedúci zamestnanec.
- Zvážiť možnosť zabezpečenia výučby predmetu Športové aktivity ponúkané pre jednotlivé fakulty UPJŠ odborníkom z externého prostredia (Dohoda o vykonaní práce) a tým redukovat' zaťaženie odborných zamestnancov touto výučbou.

7. Oblasť financovania pracoviska

Dlhodobým zámerom v danej oblasti je snaha o vyrovnaný rozpočet pracoviska v pedagogickej i vedeckovýskumnej oblasti. Zamestnanci ÚTVŠ postupne zvyšujú kvalitu publikačných výstupov, avšak neustále zmeny v metodike rozpisu dotácií a pritvrdzovanie minimálnych požiadaviek v jednotlivých oblastiach výskumu pracovisko stavajú do neľahkej situácie. Omnoho horšou je situácia vo vzťahu k úspešnosti vedeckých projektov, čo rapídne znižuje beztak napätú finančnú kondíciu pracoviska.

Na druhej strane UPJŠ disponuje viacerými telocvičňami, ktoré ÚTVŠ využíva okrem hlavnej činnosti aj na podnikateľskú činnosť, pričom väčšina z týchto príjmov je využívaná na ich opravu a postupnú rekonštrukciu. Z dôvodu nízkych prevádzkových dotácií pracoviska je však časť týchto príjmov využívaná aj na zlepšovanie MTZ na pracovisku.

Strategické ciele:

- Neustále zvyšovať grantovú úspešnosť a kvalitu publikačných výstupov tvorivých zamestnancov.
- Postupne zvyšovať počet prijatých študentov v ŠP Šport a rekreácia. Aktuálne je v procese akreditácie nový ŠP Šport a výživa; prioritou bude nastaviť primeraný počet študentov, aby bola zachovaná kvalita ŠP pri aktuálnom počte tvorivých zamestnancov na pracovisku s perspektívou ich zvýšenia.
- Aktualizovať smernicu upravujúcu minimálne požiadavky vo vedeckovýskumnej a pedagogickej činnosti kladené na vysokoškolských učiteľov a nastaviť prehľadný systém odmeňovania.

Príloha 1 SWOT analýza Ústavu TV a športu UPJŠ v Košiciach

SILNÉ STRÁNKY	SLABÉ STRÁNKY
<ul style="list-style-type: none"> - pracovisko na renomovanej univerzite - študijný program jediný v regióne východného Slovenska - personálne obsadenie z hľadiska odborných špecializácií v súlade so študijným programom - integrácia do diania v oblasti športu pre všetkých v rámci Slovenska - výborné jazykové kompetencie väčšiny vyučujúcich v anglickom jazyku - z európskeho i medzinárodného hľadiska veľmi progresívny a expandujúci študijný odbor - neustále sa zlepšujúce materiálo-technické vybavenie - nadviazaná spolupráca s organizáciami pohybujúcimi sa v oblasti podpory aktívneho životného štýlu - nadviazaná spolupráca s lekárskou fakultou UPJŠ – spoločné vedecké projekty s potenciálom kvalitných publikačných výstupov 	<ul style="list-style-type: none"> - obmedzený kvalitatívny výber študentov na prijímacom konaní - nízka vedomostná pripravenosť prichádzajúcich študentov - absencia II. stupňa štúdia - nedostatočné zapojenie do medzinárodných výskumných projektov - nedostatočná (aj finančná) motivácia zamestnancov - absencia záverečných prác v spolupráci s odberateľmi z praxe - stále nedostatočné diagnostické zázemie na pracovisku
PRÍLEŽITOSTI	OHROZENIA
<ul style="list-style-type: none"> - zvýšenie kvalifikačného rastu pracovníkov s PhD. v krátkom časovom horizonte - možnosť budovať úzko špecializované pracovisko so zameraním na kvalitu života a pohybovú rekreáciu - zefektívnenie propagácie pracoviska - užšia spolupráca s LF a FF UPJŠ - komerčné využitie odborného poradenstva v oblasti kvality života - podpora a záujem EÚ o pohybovú prevenciu a šport pre všetkých (vrátane legislatívy a grantov) 	<ul style="list-style-type: none"> - na Slovensku stále nedostatočné spoločenské povedomie, legislatíva i dopyt na trhu práce v rámci kvalifikovaných služieb v oblasti pohybovej rekreácie a pohybovej prevencie - vysoký konkurenčný tlak - nedostatočná selekcia uchádzačov o štúdium, nábor pred výberom - vysoké administratívne zaťaženie a slabá motivácia pracovníkov.